

2.

Kunde Præstegaard pr. Warbe, d. 11te Novbr. 1844.

Foranlediget ved deres Velbyrdigheds ærede Forspørgsel i Skrivelse af 5te d., af hvilken jeg har havt den Fornøielse at erfare, at det Kongl. Landhuusholdningselskab har tiltænkt Gaardmand Bertel Jensen i Bittarp et Tegn paa dets Agtelse, har jeg herved den Ære at melde, at bemeldte Gaardmand, som for Tiden er i Mecklenburg med adskillige Læs Jydepotter, vedvarende befinder sig i uforandret Stilling og endnu har den samme Adkomst til hødrende Anerkjendelse, som han havde paa den Tid, da Beretningen om hans Virksomhed blev indgivet til det høie Selskab.

Til

Hr. Secretair Sald.

Ærbødigt

M. P. Teisen.

[Gaardmand Bertel Jensen tilkjendtes Selskabets 5te Sølvbæger, — det eneste af dette Slags Agtelsestegn, som Det ifølge sin nu vedtagne Virkemaade fandt Anledning til at tildele i Løbet af sidstafvigte Aar, saaledes som ogsaa Dets Aarsberetning for 1844 nærmere udviser].

Priis-Opgave.

I Overensstemmelse med det Formaal, Landhuusholdnings-Selskabet altid har havt for Dæ: at virke til det danske Landbrugs Opkomst og Forbedring, og til den danske Bondestands Oplysning, Dannelse og Velværen, har Det besluttet at følge den nedensfor aftrykte, til Det fra flere hæderlige Mænd af Godseier-, Bonde-

og Embedsstanden stete Dpfordring: at besørge udarbejdet og udgivet

en populair Fremstilling af de danske Landbosforhold, med fortrinligt Hensyn til den danske Bondes i Lovene grundede Forfatning.

Bogen er bestemt for Bonden; Foredraget maatte derfor være almeenfatteligt, og Fremstillingen indledet ved en historisk Skildring af Bondestandens Forfatning i de sidste 60 Aar. Endstjøndt de vigtige Emner, som nuomstunder jevnlig komme paa Bane, deri skulle omhandles: Selveiendom, Fæstevæsen, Hoveri, Tiender, Beipligt og Frikjørsler, Bondens og Godseierens gjensidige Rettigheder og Forpligtelser, saa maa man dog ønske Bogen befriet for al Polemik.

For det Skrift, som fyldestgjør disse Fordringer, udsætter Selskabet en Præmie af 300 Rbd. og overlader Forfatteren Fordelen af dets Udgivelse i Trykken. Det maatte være indsendt her til Selskabet, med eller uden Navn, inden 1ste October dette Aar.

Landhuusholdnings-Selskabet, den 3die Marts 1845.

Den paaberaabte Skrivelse lyder saaledes:

Til
Præsidiat for det kongelige Landhuusholdnings-Selskab.

Det vil ikke være det kongl. Landhuusholdnings-Selskab ubekjendt, at der i de senere Aar i flere Egne af Landet er fremtraadt Bevægelser i Landbosforholdene, sigtende deels til at afløse de Naturalbyrder af Hoveri, Beipligt og Frikjørsler, som besvære Agerbruget, deels til at tilvejebringe Forbedringer i Huusmandsstandens Bilskaar, til at fremme Selveiendom og udjevne Forstjellen imellem frit og ufrit Hartkorn, til at ophæve Tiendebyrden, med mere derhid Henhørende, og at der til Stifternes Stænderforsamlinger saavel i de tidligere som i den sidstafholdte Session er indkommet en Mængde Andragender i denne Retning. Disse Petitioner have i den seneste Tid antaget en særegen, fra de tidligere

forstjellig Charakter, idet de, der alle ere affattede om trent ligelydende og i en Stil, der tydeligt nok viser, at de ikke ere udgaaede fra Bondestanden selv, men derhos ere forsynede med en Masse af Underskrifter, indeholde Forlangender, der ere aabenbar uretsfærdige og gaae ud paa Indgreb i Andres lovlige Rettigheder, hvorpaa de i Koeskilde-Stændertidende Nr. 180 afstrøgne Petitioner afgive et fyldestgjørende Beviis.

Det vil heller ikke være blevet det kongl. Landhuusholdningselskab ubekjendt, at det under Behandlingen af Sagen om Selveiendoms Fremme i Distrikternes nu sluttede Forsamling, er af den nedsatte Comitee blevet bragt i Forslag, at Forsamlingen skulde andrage hos Hs. Maj. paa, at det af Regjeringen maatte blive tilkjendegivet, at de Foranstaltninger til Ophævelse af alt Fæstegods og af Tiendebyrden, hvorom der anholdes i de fra en Mængde Landboere indkomne Andragender, ingensinde kunde ventes bevilgede, eftersom de gaae ud paa Indgreb i Andres velerhvervede Rettigheder, men at dette Forslag ikke fandt Forsamlingens Bifald, da af 64 Voterende kun 27 erklærede sig for samme. Ligesom imidlertid det Uretsfærdige i saadanne Fordringer fra alle Sider blev paa det Stærkeste udtalt, saaledes blev det, som en væsentlig Grund til ikke at foretage hiint Skridt, gjort gjældende, at den almindelige Misbilligelse, som hine Andragender fandt hos Stænderne, indeholdt et tilstrækkeligt Svar paa samme, og at det, naar Resultatet af Stændernes Forhandlinger kom til Bondestandens Kundskab, ikke kunde paatvivles, at denne kom til Erkjendelse af det Uretsfærdige og for denne Stand selv Fordærlige i Forlangender af saadan Natur.

At dette er den naturligste og retteste Maade at møde hine urigtige Forestillinger paa, maa vistnok erkjendes, og det er i Overbeviisningen herom, at et Antal Medlemmer af Distrikternes nu tilendebragte Forsamling tillader sig, som private Personer at henvende sig til det kongelige Landhuusholdningselskab og henlede dets Opmærksomhed paa denne, som det forekommer os, ikke uvigtige Gjenstand. Vi, der isøvrigt alle er-

kjende Vigtigheden af, at Selveiendom paa lovlig Maa-
de og ved naturlige Midler kan fremmes, maae nem-
lig ansee det særdeles ønskeligt, om der fra Selskabet
og i dets Navn kunde udgaae en saadan almeenfatte-
lig Fremstilling af denne hele Sag, at Bondestanden
derved kunde oplyses deels om de Overdrivelsler, der
findes i flere af de fremkomne Skildringer, deels om
det Uretfærdige i mange af de gjorte Forslag, deels
om det Uiværksfættelige i flere af disse, og deels om
det for selve Bondestanden, navnlig den Fæstebondeclas-
sen, Betænkelige i saadanne Forslag, som tilsigte plud-
selige Forandringer i de nu bestaaende Forhold. Vi
antage derhos, at der i de, af de til forskjellige Tider
i Landbosagerne nedsatte Comiteer afgivne Betænk-
ninger, i de i Stænderne stedfundne Forhandlinger og
navnlig i de af den kongl. Commissarius holdte Fo-
redrag foreligger et righoldigt Materiale til en saadan
Fremstilling, og at denne, naar den meddeles i en po-
pulaire og for Bondens Fatteevne tilgængelig Form,
vil ikke forfeile sin Virkning, men let finde Indgang
hos hans sunde Sands og naturlige Retfærdighedsfø-
lelse.

Det kongl. Landhuusholdnings-Selskab har ved
saamange Leiligheder lagt en saa levende Interesse for
Bondestandens Vel for Dagen, dets Formaal er saa
noie knyttet til og betinget af denne Stands Oplysning
og Velværen, og Selskabet er i Besiddelse af saa ud-
strakte Midler til at virke for den her omhandlede Sag,
at vi ikke have troet at kunne i dette Anliggende ret-
tere henvende os til nogen Anden end til Præsidenten for
dette Selskab, og vi tillade os derfor, herved at anbe-
fale denne vigtige Gjenstand, der ligger os Alle lige
meget paa Hjerte, til Selskabets kraftige og formaaende
Understøttelse.

Koeskilde, d. 21de December, 1844.

(Her følge 50 Underkrifter).